

GENEL KURUL KARAR

ALİ RIZA ÜÇER BAŞVURUSU (2)

Başvuru Numarası : 2013/8598

Karar Tarihi : 2/7/2015

Başkan : Zühtü ARSLAN
Başkanvekili : Alparslan ALTAN
Başkanvekili : Burhan ÜSTÜN
Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR
Serruh KALELİ
Osman Alifeyyaz PAKSÜT
Recep KÖMÜRCÜ
Engin YILDIRIM
Nuri NECİPOĞLU
Hicabi DURSUN
Celal Mümtaz AKINCI
Erdal TERCAN
Muammer TOPAL
M. Emin KUZ
Hasan Tahsin GÖKCAN
Kadir ÖZKAYA
Rıdvan GÜLEÇ
Raportör : Yunus HEPER
Başvurucu : Ali Rıza ÜÇER
Vekili : Av. Erkin GÖÇMEN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, Ankara içme suyu üzerine hazırladığı raporlarda kullandığı ifadelerin Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı'na hakaret oluşturduğu iddiasıyla açılan davada başvuru aleyhine tazminata hükmedilmesinin ifade özgürlüğünü ihlal ettiği iddiaları hakkındadır.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru, 27/11/2013 tarihinde Anayasa Mahkemesine doğrudan yapılmıştır. Dilekçe ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinde, belirlenen eksiklikler tamamlanmış ve Komisyona sunulmasına engel teşkil edecek bir eksikliğin bulunmadığı tespit edilmiştir.
3. İkinci Bölüm Birinci Komisyonunca, 31/12/2015 tarihinde kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına, dosyanın Bölüme gönderilmesine karar verilmiştir.
4. Bölüm Başkanı tarafından 5/2/2015 tarihinde başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına ve bir örneğinin görtüş için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmesine karar verilmiştir.
5. Başvuru konusu olay ve olgular 5/2/2015 tarihinde Bakanlığa bildirilmiştir. Bakanlığın yazılı görüşü 23/3/2015 tarihinde Anayasa Mahkemesine sunulmuştur.
6. Bakanlık görüş yazısı, başvurucuya 3/4/2015 tarihinde bildirilmiştir. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı beyanlarını 17/4/2015 tarihinde sunmuştur.
7. 25/6/2015 tarihinde yapılan Bölüm toplantısında, başvurunun niteliği itibarıyla Genel Kurul tarafından karara bağlanması gerekli görüldüğünden Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 28. maddesinin (3) numaralı fıkrası uyarınca görüşölmek üzere Genel Kurula sevkine karar verilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

A. Olaylar

8. Başvurucu, radyasyon onkolojisi uzmanıdır ve Tıp Kurumu Derneğinin Genel Sekreterliği görevini yürütmektedir.
9. 2008 yılı Haziran ayında, kamuoyunda Ankara ilinin içme suyunda arsenik miktarına ilişkin bir tartışma başlamış ve başvurucu, üyesi bulunduğu derneğin internet sitesinde başka bir uzman ile birlikte üç ayrı basın açıklaması yayımlamıştır.
10. Başvuruya konu 2/6/2008 tarihli basın açıklamasında şu ifadeler yer almaktadır:

“Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melik Gökçek, 28 Mayıs'ta Büyükşehir Belediyesi Basın Merkezinde düzenlediği basın toplantısında “Kızılırmak suyunun içilmediği yönünde söylentiler çıkaran muhalefete sürpriz yaptıklarını” belirterek, “Ankara 21 günden beri Kızılırmak suyunu içiyor, Ankara'ya hayırlı uğurlu olsun” diye açıklama yaptı. Gökçek, “Suyun verildiğini ilan etmeleri halinde bazı sivil toplum kuruluşlarının yaygara çıkaracağını ifade ederek, “Kızılırmak suyunu verdiğimiz günü söyleseydik olay büyütülecekti. 3 Ağustos tarihinde Ankara Tabipler Odası haberlerini örnek vermiştim. Su kesintileri yapılırca ishal vakaları olacağını duyurdular. Kızılırmak suyunun Ankara'ya verildiği gün ajitasyon yapılacağını söyledim, 21 günden beri Ankaralılar Kızılırmak suyunu içiyor. Kimse bunun farkına varmadı. İshal vakaları artmadı. Benim bu konuşmamdan sonra bazı odalar feryada başlayacak. Bizim suyumuz son derece sağlıklıdır. Koparılan yaygaramın ideolojik olduğu ortaya çıkmıştır.” diye konuştu.

Gökçek, insan sağlığı yönünden içme suyu kalitesini, kullananlardaki ishal vakalarına indirgeyerek konuyu son derece yüzeysel bir yaklaşımla ele almıştır.

İçme suyundaki patojen mikroorganizmaların varlığına bağlı olarak gelişebilecek ishal vakaları içme suyu kalitesinin gözle görünür ve erk(e)n ortaya çıkan bir sonucudur. Ancak su kalitesi ne kadar kötü olursa olsun klorlama gibi basit dezenfeksiyon işlemleriyle sudaki patojen organizmalar yok edilebilir ve bu suyu kullananlar da ishal vakaları görülmez. Diğer bir deyişle kullananlarda ishal vakası görülmemesi içme suyunun sağlık yönünden sorunsuz olduğunu göstermez. İçme suyu kalitesinde insan sağlığı için esas olan parametre basit arıtma işlemleri ile kolaylıkla bertaraf edilemeyen toksik etkili kimyasal kirliliklerdir. Bu kimyasal kirliliklerin etkisi içme suyunu tüketen topluluklarda yıllarca sonra başta kanser olmak üzere çeşitli kronik hastalıkları arttırmasıyla ortaya çıkar. Gökçek'in açıklamasına göre Kesikköprü projesiyle 7 Mayıstan bu yana Ankara'ya Kızılırmak suyu veriliyor, Ankara Kızılırmak suyunun verilmesinden 6 gün sonra 13 Mayıs 2008 tarihli ASKİ Genel Müdürlüğü Arıtma Tesisleri Dairesi Başkanlığı'nın "Su Deney Raporunda" dikkat çeken yönler var. Bu nedenle 13 Mayıs tarihli analizin dikkatle irdelenmesi gerekiyor. ASKİ su analizine göre 1 Nolu Numune: Arıtılmamış Ham Su, 2 Nolu Numune ise İvedik Çıkışındaki Arıtılmış Sudur.

Dünyada başta kanserojen etkisi olmak üzere insan sağlığına zararlı etkileri nedeniyle içme suyunda en fazla sorun oluşturan toksik maddelerin başında Arsenik gelmektedir. İçme suyunda yüksek oranlarda Arsenik mesane, akciğer, cilt, böbrek ve karaciğer kanserine yol açabilir. Ayrıca merkezi ve periferik sinir sisteminde, kalpte, damarlarda ve ciltte ciddi boyutlarda hasara neden olabilir. Gerek Dünya Sağlık Örgütü (WHO), gerek Türk Standartları Enstitüsü (TS 266), gerek Sağlık Bakanlığı İnsani Tüketim (A)maçlı Sular Yönetmeliği'ne göre 1 litre suyun için verilen maksimum arsenik değeri 10 mikrogramdır. ASKİ İvedik Su Arıtma Tesislerinde Kızılırmak suyu gelmeden önce yapılan Ham Su Analizinde Arsenik değeri 10 mikrogramın (0,01 miligram) altında raporlanmıştır. Bu rapora göre eski Ankara su(y)undaki Arsenik miktarı 10 mikrogramın ne kadar altında olduğu belirtilmemiştir.

Yukarıda sözünü ettiğimiz 13 Mayıs tarihli ASKİ Kızılırmak suyu analizindeyse 1 No'lu Arıtılmamış Ham Su örneğindeki Arsenik Miktarı 12.1 mikrogram litre olarak raporlanmıştır. Ancak İvedik Çıkışındaki Arıtılmış Suda (2 Nolu Numune) Arsenik değeri 1 mikrogramın altında raporlanmıştır. Melik Gökçek dün gece (1 Haziran) SES TV'deki canlı yayın programında 27 Mayıs'ta yapılan analizde Ham Su örneğindeki Arsenik oranını 13.7 mikrogram olarak açıklamıştır. Geleneksel (konveksiyonel) arıtma yöntemleriyle Arsenik miktarının bu kadar düşük düzeylere nasıl çekildiğinin açıklanması gerekmektedir. İçme suyu Arsenik konsantrasyonuna bağlı olarak her 10 bin nüfus için mesane ve akciğer kanseri olgularındaki artış riski şöyledir.

İçme Suyu Arsenik Kons	Mesane Kanseri		Akciğer Kanseri	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
3	4	7	5	4
5	6	11	9	7
10	12	23	18	14
20	24	45	36	27

İçme Suyundaki Arsenik Miktarının toplam kanser yapma risk oranı da şöyledir.

<i>Arsenic Level in Tap Water (in parts per billion, or ppb)</i>	<i>Yaklaşık Toplam Kanser Riski (Günde 2 litrelik tüketimde)</i>
0.5 ppb	1 in 10,000
1 ppb	1 in 5,000
3 ppb	1 in 1,667
4 ppb	1 in 1,250
5 ppb	1 in 1,000
10 ppb	1 in 500
20 ppb	1 in 250
25 ppb	1 in 200
50 ppb	1 in 100

Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi içme suyunda Arseniğin 1 ppb ya da 5 ppb gibi düşük düzeylerinde bile sırasıyla beş binde bir ve on binde bir oranlarında toplam kanser riski ortaya çıkmaktadır. NAS'ın verileri üzerinden Ankara'da şebeke suyunda ortalama 3 mikrogram Arsenik olduğu takdirde ortaya çıkacak kanser riskine dönelim. Kadın erkek dağılımının eşit olduğu varsaydığınızda bu durumda Ankaralı kadınların yaşamları boyunca 850'sinde, Ankaralı erkeklerin de 1500'inde de yalnızca bu düzeydeki Arsenik konsantrasyonuna bağlı yeni mesane kanseri ortaya çıkacaktır. (toplam 2350 yeni mesane kanseri olgusu. Yine ortalama 3 mikrogram Arsenik konsantrasyonunda Ankaralı 1050 kadında ve 850 erkekte yeni akciğer kanseri olgusu ortaya çıkacaktır. (Toplam 1900 yeni akciğer kanseri olgusu). Bu durumda, içme suyunda 3 mikrogram ortalama arsenik yoğunluğu olduğu takdirde 4250 Ankaralıda yeni mesane ve akciğer kanseri olgusu demektir. 5 mikrogram ve 10 mikrogram Arsenik yoğunluğunda ortaya çıkan akciğer ve mesane kanseri olguları çok daha yüksek düzeydedir. Konu bu nedenle çok hassastır. Medyatik şovlarla geçiştirilecek bir mahiyette değildir.

ASKİ verilerine göre 1 nolu Araştırma Ham Su örneğindeki Arsenik miktarı 12.7 mikrogram/litredir. Bunun 2 Nolu İvedik Çıkışındaki Arıtılmış Suda (2 Nolu Numune) nasıl 1 mikrogramın altına düştüğü sorusuna verilecek yanıt yukarıda bilimsel verile(r) ışığında büyük önem taşımaktadır.

Kızılırmak suyunun toksikoloji değerlendirmesinde önem taşıyan diğer bir ağır metal kadmiyumdur. Ancak ASKİ Kızılırmak Suyu Analizinde Kadmiyum ölçümüne ait değerler yoktur. Neden Kadmiyum analizi yapılmamıştır?

Kızılırmak Nehri, 1150 kilometrelik Devlet güzergâhı boyunca tarımsal ilaçlarla da kontamine olmaktadır. Tarımsal ilaç kökenli toksinlere ait bir analiz neden yapılmamıştır?

Kızılırmak sularında gerek Devlet Su İşlerinin (DSİ), gerekse Orta Doğu Teknik Üniversitesinin (ODTÜ) yaptığı analizlerde Sülfat (SO 4), azami değerlerin üzerinde bulunmuştur. Sülfat için bir litre suda önerilen değer 25 miligram, sınır değer ise 250 miligramdır. Kızılırmak suyunda (Kesikköprü Baraj Çıkış İstasyonu)

DSİ 2005 yılı sülfat ortalaması 330.5 miligram/litredir. ODTÜ'nün 2007 yılındaki analizlerinde aynı noktadaki sülfat miktarı 506 miligram/litredir. ASKİ'nin 13 Mayıs tarihli su analizinde Numune 1'deki (Arıtılmamış Ham Su) sülfat miktarı 50 miligram/litredir. Numune 2'deki (İvedik Çıkışındaki Arıtılmış Su) 68 miligram/litre olarak raporlanmıştır. ASKİ Sülfat analiz sonuçlarının gerek DSİ, gerekse ODTÜ analizleriyle bu kadar farklı çıkmasının nedeni nedir? Kızılırmak suyunun diğer sularla harmanlanmaması (paçallanmaması) v(e) mevsimsel koşullar bu büyük farkı açıklayıcı nitelikte olabilir mi? Kurak geçecek yaz dönemlerinde şu andaki harmanlama oranını yakalama olanağınız olmadığına göre bu soruna nasıl bir çözüm bulacaksınız?

ASKİ Su Analiz laboratuvarlarının sonuçlarının güvenilirliğine ilişkin kanıtlar nelerdir? Bu laboratuvarın madde bazında akredite olduğu uluslar arası referans laboratuvarlar var mıdır?

Kızılırmak güzergâhındaki Kayseri dışındaki illerde atık su arıtma tesisleri yoktur. Kanalizasyon suları da Kızılırmak'a karışmaktadır. Ne denli başarılı bir arıtma gerçekleştirilirse gerçekleştirilsin bu durum Kızılırmak suyunun Ankaralılar tarafından tüketilmesini engelleyecek önemli bir psikolojik faktördür. Nitekim Kırıkkale'de Kızılırmak suyu kıyu sularıyla paçallanarak içme suyu olarak kente verilmektedir. Ancak sular kalitesiz olduğundan halk tarafından kabul görmemektedir. Bu yüzden Ankara'da hızla damacana ve diğer formlardaki su tüketiminde patlamaya yol açılacak ve su pazarlarında yıllık 1 katrilyon lirayı (1 milyar YTL) aşan dikkat çekici bir büyüme gerçekleşecektir. Su pazarımızın da (diğer) sektörlerde olduğu gibi hızla ulus ötesi şirketlerin hakimiyeti altına girdiği böylesi bir iklimde bu şirketlerin yerli iş birlikçileri de rant dağıtımından paylarına düşeni alacaktır."

11. Söz konusu basın açıklaması Tıp Kurumu Derneğinin internet sitesinde aynı tarihte yayımlanmıştır. Devam eden tarihlerde ise bazı basın ve yayın organlarında haber konusu yapılmıştır. Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı olan davacı, basın açıklamasında yer alan bazı ifadelerin kendisine hakaret niteliğinde olduğu iddiasıyla başvurucu hakkında 26/6/2008 tarihinde tazminat davası açmıştır.

12. Davacı, ulusal ölçekte yayın yapan dört gazetenin 2008 yılı Haziran ayının değişik günlerindeki sayılarında yayımlandığını ve başka bazı yayın organlarında başvurucu ve arkadaşının Kızılırmak suyunda arsenik olduğu; arseniğin mesane, akciğer, cilt, böbrek ve karaciğer kanserine yol açtığı şeklinde iddialarının yer aldığını, yapılan haberlerin bilimsel dayanağının olmadığını ileri sürmüştür. Davacı, basın açıklamasındaki iddiaların iftira niteliğinde olduğunu ve bu nedenle de kişilik haklarına saldırı oluşturduğunu, eleştiri sınırını aştığını, halk arasında panik yaratma amacı taşıdığını iddia etmiştir. Davacı, Ankara'nın musluktan akan suyunun temiz olduğunu ve uluslararası kriterlere uyulduğunu ileri sürmüştür. Davacı, yapılan analiz sonuçlarına göre Ankara'da musluktan akan suda hiçbir problem bulunmadığının tespit edildiğini belirtmiştir. Davacı, basın açıklaması sebebiyle itibarının zedelendiğini, söz konusu açıklamaların kendisini üzdüğünü belirterek manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

13. Ankara 10. Sulh Hukuk Mahkemesi, 31/10/2013 tarihli kararıyla davanın kısmen kabulüyle yedi yüz ellişer TL manevi tazminatın başvurucu ve diğer davalılardan alınarak davacıya verilmesine hükmetmiştir. Kararın gerekçesi şöyledir:

"... Yapılan bu basın açıklaması içeriği ile davacı Büyükşehir Belediye başkanı İbrahim Melih Gökçek'in Ankara halkına sağlıksız suyu kullandırdığı,

Ankaralıların bu suyu kullanmalarından kaynaklanan mesane ve akciğer kanseri vakalarının kendilerini beklediği iddiasında bulunmuşlar ve suyun zehirli kimyasal maddeler içerdiklerini açık bir şekilde yazarak halkı bu şekilde etkilemişlerdir. Kamuoyu bu basın açıklaması ile ekinde herhangi bir bilimsel veri olmadan bilgilendirilerek Ankaralıları bu hizmeti sunmakla görevli olan Ankara Büyükşehir Belediye Başkanını zan altında bırakmışlar, bu söylemleri ile Başkan'ın halkın sağlığını bu şekilde etkileyecek bir içme suyunu kullandığı iddiası ile davacıyı kamuoyu önünde küçük düşürmüşlerdir. Basın ve bireylerin kamu görevlilerini eleştirme hakları vardır. Ancak bu hak kullanılırken eleştiri çerçevesinin aşılması tolere edilebilecek incitcilikten çıkıp, kamu görevlilerini küçük düşürücü, aşağılayıcı ve şiddeti teşvik edici değer yargılarında bulunulmaması gerekir. Özellikle dikkat edilecek husus kullanılan sözün kişinin görev değerlerini ihlal eder nitelikte bulunup bulunmadığı, mağduru tahkir maksadı ile sarf edilmiş olup olmadığıdır. Bundan hareketle her ne kadar davalılar kendi elde ettikleri veriler ile Kızılırmak Suyunun halk sağlığına zararlı olduğunu vurguladıklarını belirtmişler ise de davacı tarafından da kendi elde ettiği verilerle sağlık açısından sıkıntı bulunmadığını belirtmiştir. Yani Kızılırmak Suyunun sağlık durumu taraflar ve bilim dünyası açısından kesin değildir. Bu durumda davalıların davacının yapmış olduğu hizmeti eleştiri sınırlarını aşarak kamuoyunu bu kişiye karşı tahkir maksadı ile bu beyanların sarf edilmesi davacıyı etkilemiş, bu olayda üzüldüğü gibi halk tarafından da yanlış değerlendirmelere sebebiyet verilebilecek bir ortam yaratılmıştır. Yukarıda açıklanan sebeplerle eleştiri sınırı aşılarak beyanda bulunan davalılar aleyhine aşağıdaki manevi tazminat miktarına hükmetmek (gerekmiştir.)”

14. Miktar itibarıyla kesin nitelikte olan karar, 31/10/2013 tarihli duruşmada başvuru vekilinin yüzüne karşı verilmiştir.

15. Başvurucu, 27/11/2013 tarihinde Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmuştur.

B. İlgili Hukuk

16. 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 49. maddesi şöyledir:

“Kusurlu ve hukuka aykırı bir fiille başkasına zarar veren, bu zararı gidermekle yükümlüdür.

Zarar verici fiili yasaklayan bir hukuk kuralı bulunmasa bile, ahlaka aykırı bir fiille başkasına kasten zarar veren de, bu zararı gidermekle yükümlüdür.”

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

17. Mahkemenin 2/7/2015 tarihinde yapmış olduğu toplantıda, başvuru konusunun 27/11/2013 tarihli ve 2013/8598 numaralı bireysel başvurusu incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

18. Başvurucu, başvuruya konu 2/6/2008 tarihli basın açıklamasının başvuru konusunu oluşturduğunu, açıklamada arsenik maddesinin insan sağlığı üzerine etkileri konusunda bilgiler verilip Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı olan davacının açıklamalarının eleştirildiğini, basın açıklamasının çeşitli basın yayın kuruluşlarında haber

konusu edildiğini, basın açıklamasının tamamen bilimsel verilerle hazırlandığını, arsenik maddesinin kanserle olan ilişkisinin sağlam kaynaklara dayanarak incelendiğini ve Ankara ilinin içme suyunda bu riskin mevcut olduğunun değerlendirildiğini ileri sürmüştür.

19. Başvurucu, dava konusu basın açıklamasında davacının kişilik haklarına herhangi bir saldırıda bulunulmadığını, kendisine cevaplaması için bazı sorular yöneltildiğini, bilimsel verilere atıf yapılarak hazırlanmasına rağmen ilk derece mahkemesince bunun göz önüne alınmadığını, açıklamada yer alan iddialar hakkında bilirkişi incelemesi dahi yaptırılmadığını iddia etmiştir. Başvurucu, bilimsel verilere dayanarak Ankara iline getirilen Kızılırmak suyunun niteliklerini kamuoyuna açıklamanın hukuka aykırı bir yanı bulunmadığını, aksinin kabulünün ifade özgürlüğüne aykırı olacağını belirterek Anayasa'nın 26. ve 36. maddelerinde tanımlanan ifade özgürlüğü ile adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür. Başvurucu, ihlalin tespitiyle yargılamanın yenilenmesine karar verilmesini talep etmiştir.

B. Değerlendirme

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

20. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesine bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder.

21. Her ne kadar başvuru, yaptığı basın açıklaması nedeniyle tazminat ödemeye mahkûm edilmesinin Anayasa'nın 36. maddesinde koruma altına alınan adil yargılanma hakkının ihlali niteliğinde olduğunu ileri sürmüş ise de bu şikâyet, basın açıklaması nedeniyle tazminat ödemeye karar verilmesine yöneliktir ve bu sebeple söz konusu şikâyetin Anayasa'nın 26. maddesi bağlamında incelenmesi uygun görülmüştür.

22. Başvurucunun şikâyetleri açıkça dayanaktan yoksun değildir. Ayrıca bir kabul edilemezlik nedeni de bulunmadığı için başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekmektedir.

2. Esas Yönünden

23. Başvurucu, bilimsel verilere dayalı olarak hazırladıkları raporu kamuoyuna açıklamaktan dolayı tazminata mahkûm edilmesinin Anayasa'nın 26. maddesinde yer alan ifade özgürlüğünü ihlal ettiğini ileri sürmüştür. Başvurucunun iddialarına karşı Bakanlık görüşünde, başvurunun şikâyetlerinin Anayasa'nın 26. maddesinde yer alan düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğü çerçevesinde incelenmesi gerektiği belirtilmiştir. Başvurucu, başvurunun esası hakkındaki Bakanlık görüşüne karşı, başvuru dilekçesindeki beyanlarını tekrar etmiştir.

24. Anayasa'nın "Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması" kenar başlıklı 13. maddesi şöyledir:

"Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz."

25. Anayasa'nın "Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti" kenar başlıklı 26. maddesi şöyledir:

"Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet resmi

makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar. Bu fıkra hükmü, radyo, televizyon, sinema veya benzeri yollarla yapılan yayımların izin sistemine bağlanmasına engel değildir.

Bu hürriyetlerin kullanılması, millî güvenlik, kamu düzeni, kamu güvenliği, Cumhuriyetin temel nitelikleri ve Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünün korunması, suçların önlenmesi, suçluların cezalandırılması, Devlet sırrı olarak usulünce belirtilmiş bilgilerin açıklanmaması, başkalarının şöhret veya haklarının, özel ve aile hayatlarının yahut kanunun öngördüğü meslek surlarının korunması veya yargılama görevinin gereğine uygun olarak yerine getirilmesi amaçlarıyla sınırlanabilir.

...

Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyetinin kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunla düzenlenir.”

26. Anayasa'nın 26. maddesinde düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğünün kullanımında başvurulabilecek araçlar “söz, yazı, resim veya başka yollar” olarak ifade edilmiştir ve “başka yollar” ifadesiyle her türlü ifade aracının anayasal koruma altında olduğu gösterilmiştir (Emin Aydın, B. No: 2013/2602, 23/1/2014, § 43).

27. Anılan düzenlemeler uyarınca ifade özgürlüğü, sadece “düşünce ve kanaate sahip olma” özgürlüğünü değil, aynı zamanda sahip olunan “düşünce ve kanaati (görüşü) açıklama ve yayma”, buna bağlı olarak “haber veya görüş alma ve verme” özgürlüklerini de kapsamaktadır. Bu çerçevede ifade özgürlüğü, insanın serbestçe haber ve bilgilere, başkalarının fikirlerine ulaşabilmesi, edindiği düşünce ve kanaatlerden dolayı kınanamaması ve bunları tek başına veya başkalarıyla birlikte çeşitli yollarla serbestçe ifade edebilmesi, anlatabilmesi, savunabilmesi, başkalarına aktarabilmesi ve yayabilmesi anlamına gelir (Emin Aydın, § 40). Bu bağlamda toplumsal ve siyasal çoğulculuğu sağlamak, her türlü düşüncenin barışçıl bir şekilde ve serbestçe ifadesine bağlıdır (Emin Aydın, § 41).

28. İfade özgürlüğü düşüncenin iletilmesini ve dolaşımını gerçekleştirerek bireyin ve toplumun bilgilenmesini sağlar. Çoğunluğa muhalif olanlar da dâhil olmak üzere düşüncelerin her türlü araçla açıklanması, açıklanan düşünceye paydaş sağlanması, düşünceyi gerçekleştirmek ve gerçekleştirme konusunda ikna etmek çoğulcu demokratik düzenin gereklerindedir. Bu itibarla ifade özgürlüğü demokrasinin işleyişi için yaşamsal önemdedir (bkz. Bekir Coşkun [GK], B. No: 2014/12151, 4/6/2015, § 34).

29. Anayasa'nın 26. maddesinin birinci fıkrası, ifade özgürlüğüne içerik bakımından bir sınırlama getirmemiştir. Başka bir deyişle hem gerçek hem de tüzel kişiler için geçerli olan ifade özgürlüğü siyasi, sanatsal, akademik veya ticari düşünce ve kanaat açıklamaları gibi her türlü ifadeyi kapsamına almaktadır. Açıklanan ve yayılan bir düşüncenin, içeriğinden hareketle kişiler ve toplum açısından “değerli-değersiz” veya “yararlı-yararsız” biçiminde ayrıştırılması subjektif unsurlar ihtiva eder. Bu değerlendirmelerden hareketle ifade özgürlüğünün alanının belirlenmeye çalışılması bu özgürlüğün keyfi biçimde sınırlandırılması sonucunu doğurabilecektir. İfade özgürlüğü, başkaları açısından “değersiz” veya “yararsız” görülen düşüncelerin açıklanması ve yayılması özgürlüğünü de içermektedir.

30. Sınırlanabilir bir hak olan ifade özgürlüğü, Anayasa'da yer alan temel hak ve özgürlüklerin sınırlama rejimine tabidir. İfade özgürlüğüne ilişkin 26. maddenin ikinci fıkrasında sınırlama sebeplerine yer verilmiştir. Ancak bu özgürlüğe yönelik sınırlamaların da bir sınırının olması gerektiği açıktır. Temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasında

Anayasa'nın 13. maddesindeki ölçütler göz önüne alınmak zorundadır. Bu sebeple ifade özgürlüğüne getirilen sınırlandırmaların denetiminin Anayasa'nın 13. maddesinde yer alan ölçütler çerçevesinde ve ifade özgürlüğüne ilişkin ayrıntılı diğer maddeler göz önüne alınarak Anayasa'nın 26. maddesi kapsamında yapılması gerekmektedir.

31. Başvuru, önce internet sitesinde, daha sonra ulusal ölçekte yayın yapan bazı gazetelerde yayımlanan ve başvurucu tarafından kaleme alınan bir basın açıklamasında başvurucunun davacıya hakaret ettiği kabul edilerek 750,00 TL tazminat ödemeye mahkûm edilmesi nedeniyle yapılmıştır. Somut olayda çözümlenmesi gereken ilk mesele, başvurucu aleyhine tazminata hükmedilmesinin ifade özgürlüğüne yönelik bir müdahale oluşturup oluşturmadığını belirlemektir. Sonraki aşamalarda, varlığı kabul edilen müdahalenin ifade özgürlüğünü ihlal edip etmediği değerlendirilecektir.

a. Müdahalenin Mevcudiyeti

32. Başvurucu, basın açıklaması nedeniyle davacıya tazminat ödemeye mahkûm edilmiştir. O hâlde söz konusu mahkeme kararı ile başvurucunun ifade özgürlüğüne yönelik bir müdahale yapılmıştır.

b. Müdahalenin İhlal Oluşturup Oluşturmadığı

33. Yukarıda anılan müdahale Anayasa'nın 26. maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen haklı sebeplerden bir veya daha fazlasına dayanmadığı ve Anayasa'nın 13. maddesinde belirtilen koşulları yerine getirmediği müddetçe Anayasa'nın 26. maddesinin ihlalini teşkil edecektir. Bu sebeple, sınırlamanın Anayasa'nın 13. maddesinde öngörülen öze dokunmama, Anayasa'nın ilgili maddesinde belirtilen nedenlere dayanma, kanunlar tarafından öngörülme, Anayasa'nın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve laik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olmama koşullarına uygun olup olmadığının belirlenmesi gerekir.

i. Kanunilik

34. Başvurucu, Anayasa'nın 13. maddesi ile 26. maddesinin beşinci fıkrasında yer alan, müdahalenin "*kanun*"la yapılması şartına aykırılık bulunduğu ilişkin bir iddiada bulunmamıştır. Yapılan değerlendirmeler neticesinde, 6098 sayılı Kanun'un 49. maddesinin "*kanunlar tarafından öngörülme*" ölçütünü karşıladığı sonucuna varılmıştır.

ii. Meşru Amaç

35. Başvurucunun davacıya hakaret ettiği iddiasıyla tazminat ödemeye mahkûm edilmesine ilişkin söz konusu kararın, başkalarının şöhret veya haklarının korunmasına yönelik önlemlerin bir parçası olduğu ve meşru bir amaç taşıdığı sonucuna varılmıştır.

iii. Demokratik Toplum Düzeninde Gerekli Olma ve Ölçülülük

36. Son olarak başvurucunun basın açıklamasında sarf ettiği sözlerden ve iddialardan dolayı tazminat ödemeye mahkûm edilmesine ilişkin kararda, demokratik bir toplumda, başvurucunun ifade özgürlüğü ile başkalarının şöhret veya haklarının korunması arasında makul bir dengenin gözetilip gözetilmediği değerlendirilmelidir.

37. Bireyin şeref ve itibarı, Anayasa'nın 17. maddesinde yer alan "*manevi varlık*" kapsamında yer almaktadır. Devlet, bireyin manevi varlığının bir parçası olan şeref ve itibara keyfi olarak müdahale etmemek ve üçüncü kişilerin saldırılarını önlemekle yükümlüdür.

Üçüncü kişilerin şeref ve itibara müdahalesi, birçok ihtimalin yanında, görsel ve işitsel yayımlar yoluyla da olabilir. Bir kişi görsel ve işitsel yayın yoluyla bir kamuoyu tartışması çerçevesinde eleştirilmiş olsa dahi o kişinin şeref ve itibarı manevi bütünlüğünün bir parçası olarak değerlendirilmelidir (*Nilgün Halloran*, B. No: 2012/1184, 16/7/2014, § 41; *Adnan Oktar* (3), B. No: 2013/1123, 2/10/2013, § 33).

38. İfade özgürlüğü konusunda devletin pozitif ve negatif yükümlülükleri bulunmaktadır. Kamu makamları negatif yükümlülük kapsamında Anayasa'nın 13. ve 26. maddeleri kapsamında zorunlu olmadıkça düşüncenin açıklanmasını ve yayılmasını yasaklamamalı ve yaptırımlara tabi tutmamalı, pozitif yükümlülük kapsamında ise ifade özgürlüğünün gerçek ve etkili korunması için gereken tedbirleri almalıdır (*Nilgün Halloran*, § 43).

39. Devletin, bireylerin maddi ve manevi varlığının korunması ile ilgili pozitif yükümlülükleri çerçevesinde şeref ve itibarın korunması hakkı ile diğer tarafın Anayasa'da güvence altına alınmış olan ifade özgürlüğünden yararlanma hakkı arasında adil bir denge kurması gerekir. Mevcut olaydaki gibi başvurularda başvurunun sonucu, prensip olarak başvurunun, ihtilafli açıklamanın sahibi tarafından Anayasa'nın 26. maddesine dayanılarak yapılmış olması ile bu açıklamaya konu olan kişi tarafından Anayasa'nın 17. maddesinin birinci fıkrasına dayanılarak yapılmış olmasına göre değişmez. Aksi halde Anayasa'nın anılan maddelerinde korunan hakların dengelenmesinde, benzer olaylarda çelişkili sonuçlar ortaya çıkabilir. Yargı mercilerinin bu iki maddede düzenlenen haklar arasında Anayasa'nın 13. maddesinde ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin Anayasa Mahkemesi içtihadında ortaya konulan kriterlere uygun bir denge kurmaları gerekir (bkz. *Bekir Coşkun*, § 47).

40. Bu denge kurulurken Anayasanın 13. maddesi kapsamında hakkın özüne dokunulmamalı, demokratik toplum düzeninin gerekleri ve sınırlama amacı ile aracı arasındaki ölçü gözetilmelidir (*Nilgün Halloran*, § 43).

41. “*Demokratik toplum düzeninin gerekleri*” kavramı, öncelikle ifade özgürlüğü üzerindeki sınırlamaların zorunlu ya da istisnai tedbir niteliğinde olmalarını, başvurulabilecek en son çare ya da alınabilecek en son önlem olarak kendilerini göstermelerini gerektirmektedir. “*Demokratik toplum düzeninin gerekleri*”nden olma, bir sınırlamanın demokratik bir toplumda zorlayıcı bir toplumsal ihtiyacın karşılanması amacıyla yönelik olmasını ifade etmektedir. Buna göre sınırlayıcı tedbir, bir toplumsal ihtiyacı karşılamıyorsa ya da başvurulabilecek en son çare niteliğinde değilse demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun bir tedbir olarak değerlendirilemez (Bu konudaki AİHM kararı için bkz. *Handyside/Birleşik Krallık*, B. No: 5493/72, 7/12/1976, § 48).

42. Buradan çıkan sonuca göre demokratik toplumun temellerinden olan ifade özgürlüğünün sadece lehte olduğu kabul edilen veya zararsız veya ilgilenmeye değmez görülen ifadeler için değil, devletin veya toplumun bir bölümünü eleştiren, onlara çarpıcı gelen, onları rahatsız eden ifadeler için de geçerli olduğu kuşkusuzdur. Çünkü bunlar, demokratik toplum düzeninde geçerli olan çoğulculuğun, hoşgörünün ve açık fikirliliğin gerekleridir (bkz. *Handyside/Birleşik Krallık*, § 49).

43. Hak ve özgürlüklere yapılacak her türlü sınırlamada devreye girecek bir başka güvence de Anayasa'nın 13. maddesinde ifade edilen “*ölçülülük ilkesi*”dir. Temel hak ve özgürlüklere yönelik herhangi bir sınırlamanın, demokratik toplum düzeni için gerekli nitelikte, başka bir ifadeyle güdülen kamu yararı amacını gerçekleştirmekle birlikte, temel haklara en az müdahaleye olanak veren ölçülü bir sınırlama niteliğinde olup olmadığının incelenmesi gerekir (AYM, E.2007/4, K.2007/81, K.T. 18/10/2007).

44. Anayasa Mahkemesinin kararlarına göre ölçülülük, temel hak ve özgürlüklerin sınırlanma amaçları ile araç arasındaki ilişkiyi yansıtır. Ölçülülük denetimi, ulaşılmak istenen amaçtan yola çıkılarak bu amaca ulaşılmak için seçilen aracın denetlenmesidir. Bu sebeple ifade özgürlüğü alanında getirilen müdahalelerde, hedeflenen amaca ulaşabilmek için seçilen müdahalenin elverişli, gerekli ve orantılı olup olmadığı değerlendirilmelidir (*Bekir Coşkun*, § 54).

45. Bu bağlamda, ifade özgürlüğüne yargısal veya idari bir müdahalenin, toplumsal bir ihtiyaç baskısını karşılayıp karşılamadığına bakılması gerekecektir. Başvuru konusu olay bakımından yapılacak değerlendirmelerin temel eksenini, müdahaleye neden olan derece mahkemelerinin kararlarında dayandıkları gerekçelerin, ifade özgürlüğünü kısıtlama bakımından “*demokratik toplum düzeninin gerekleri*” ve “*ölçülülük*” ilkelerine uygun olduğunu inandırıcı bir şekilde ortaya koyup koyamadığı olacaktır (*Bekir Coşkun*, § 56).

46. Yukarıdaki değerlendirmeler ışığında mahkemelerin, düşüncelerin açıklanması ve yayılmasına yönelik olarak tazminata veya cezaya karar verirken düşüncüyü açıklama ve yayma özgürlüğünün kullanılmasından kaynaklanan yarardan çok daha ağır basan, korunması gereken bir yararın varlığını somut olgulara dayanarak göstermeleri gerekir. (*Mustafa Ali Balbay*, B. No: 2012/1272, 4/12/2013, § 114).

47. Başvurucunun ifade özgürlüğüne yapılan müdahalenin Anayasa'nın 26. maddesini ihlal boyutuna ulaşip ulaşmadığı incelenirken soyut bir değerlendirme yapılmayıp başvurucunun kullandığı ifadelerin türünün, kamusal tartışmalara katkı sunma kapasitesinin, ifadelere yönelik kısıtlamaların niteliğinin ve kapsamının, ifadelerin kimin tarafından dile getirildiğinin, kime yöneldiğinin ve kamuoyu ile diğer kişilerin kullanılan ifadeler karşısında sahip oldukları hakların ağırlığının gerektiği gibi değerlendirilip değerlendirilmediğine bakılmalıdır.

48. Dolayısıyla başvurucunun onkoloji uzmanı ve Tıp Kurumu Derneği üyesi bir tıp doktoru olarak bir politikacı ve Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı olan davacının politikalarına yönelttiği eleştiriler sırasında söylediği sözlerden dolayı aleyhine tazminata hükmedilmesinin ölçülü olduğunun kabul edilebilmesi için ifade özgürlüğüne yapılan müdahalenin gerekçelerinin inandırıcı, başka bir deyişle ilgili ve yeterli olması gerekir.

49. Yapılan bireysel başvurularda yalnızca ve tek başına derece mahkemelerince verilen kararların ele alınması ile yetinilemez. Başvurucunun basın açıklamasında ileri sürdüğü iddiaların ve kullandığı ifadelerin içinde geçtiği yazının bütünü ile birlikte ve bunların söylendiklerinin, bağlamından kopartılmaksızın olayın bütünselliği içerisinde değerlendirilmesi gerekir (*Nilgün Halloran*, § 52).

50. Başvuruya konu basın açıklamasının yayımlandığı tarihlerde Ankara'nın içme suyu tedarikinde yaşanan bir dizi problem nedeniyle Kızılırmak suyunun Ankara'da içme suyu olarak kullanılması için Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresince (ASKİ) çalışmalar yapılmaktaydı. Buna karşın kamuoyunda Kızılırmak suyunun kalitesine ilişkin tartışmalar yaşanmakta, bu konuyla ilgili olarak pek çok basın ve yayın organında haber ve yazılar yayımlanmaktaydı. Başvuruya konu basın açıklamasının da olayların meydana geldiği tarihte basın ve yayın organlarında ve kamuoyunda devam eden tartışmalar kapsamında kaleme alınmış olduğu anlaşılmaktadır.

51. Söz konusu basın açıklamasında, davacının içme suyu üzerinde yapılan tartışmalara cevap olarak yaptığı açıklamalar ele alınmıştır. Basın açıklamasında davacının, Kızılırmak suyunun 21 gündür Ankaralılar tarafından içildiği ve ishal vakalarının artmadığı, su konusunda yapılan tartışmaların karalamadan ibaret olduğu yönündeki sözleri

hatırlatılmaktadır. Basın açıklamasında ıshal vakaları ile suyun kalitesinin aynı şey olmadığı, su kalitesi ne kadar kötü olursa olsun bazı dezenfeksiyon yöntemleri ile ıshal vakalarının önlenilebileceği, buna karşın toksik etkili kimyasal kirliliğin hişbir arıtma ile bertaraf edilemeyeceği ve yıllar sonra başta kanser olmak üzere çeşitli kronik hastalıkların artacağı ileri sürülmektedir. Basın açıklamasında, ASKİ su analizine değinildikten sonra söz konusu analizde bazı çelişkiler olduğu iddia edilmekte, işlenmemiş ham su arsenik miktarının işlendikten sonra dūřürülmesinin mümkün olmadığı iddia edilerek ASKİ raporunun kuşkulu olduğu ileri sürülmektedir. Basın açıklamasında, sudaki arsenik miktarı ile kanser vakaları arasındaki ilişkiler bazı uluslararası kuruluşlar tarafından yayımlanmış verilere dayanılarak gösterilmekte ve Kızılırmak suyundaki arsenik miktarı nedeniyle önümüzdeki süreçte Ankaralılarda görülecek kanser vakası sayılarına ilişkin bazı değerlendirmelerde bulunulmaktadır.

52. Basın açıklamasında 1.150 kilometre uzunluğundaki nehir suyuna tarımsal ilaç kökenli toksinlerin ve kanalizasyon sularının karıştığı, buna karşın toksik analiz ile kadmiyum ve sülfat analizlerinin yapılmadığı ileri sürülmektedir. Basın açıklamasında son olarak Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve Devlet Su İşleri analizleri ile ASKİ analizleri arasındaki çelişkiler sıralanmış, güvenilir ve bağımsız laboratuarlara analiz yaptırılması çağırısında bulunulmuştur. Başvurucu raporun sonuç kısmında Ankaralıların, şebeke suyuna güvenmediklerini, bu sebeple önümüzdeki süreçte içme suyu pazarının bir milyar Türk lirasını aşacağının öngörüldüğünü ve su pazarının giderek ulus ötesi şirketlerin hâkimiyetine gireceğini iddia etmektedir.

53. Bařvurucu hakkında açılan tazminat davasının görüldüğu Ankara 10. Sulh Hukuk Mahkemesi kararında, herhangi bir bilimsel veri olmadan kamuoyunun yanlış yönlendirildiği, davacının halkın sağlığını etkileyecek olan iřme suyunu kullandırdığı iddia edilerek onun kamuoyu önünde küçük dūřürüldüđu kabul edilmiştir. Mahkeme, Kızılırmak suyunun kalitesinin hem taraflar hem de “*bilim dünyası aşısından*” kesin olmadığını belirtmiş, buna karşın başvurucunun “*davacının yapmış olduğu hizmeti*” eleştiri sınırlarının ötesinde karaladığını kabul etmiştir.

54. İfade özgürlüğü büyük ölçüde eleştiri özgürlüğünün güvence altına alınmasını hedeflemektedir ve dūřüncelerin açıklanması ve yayılması sırasında kullanılan ifadelerin sert olması doğal karşılanmalıdır. Öte yandan somut olaydaki gibi kamuoyunu yakından ilgilendiren meseleleri tartışma özgürlüğünün “*tüm demokratik sistemlerin temel ilkesi*” olduğu göz önüne alınmalıdır. Anayasa'nın 26. maddesinin ikinci fıkrası, kamuyu ilgilendiren ifadelere yönelik pek az bir sınırlamaya yer vermektedir.

55. Başvurucu üyesi olduğu Tıp Kurumu Derneği adına başka bir onkoloji uzmanı ile birlikte Ankara'nın içme suyuna ilişkin yayımlanan raporlar arasında çelişkiler bulunmasını, yapılması gereken bazı analizlerin ise hiş yapılmamış olmasını eleştirmekte ve Ankara'da görülmeleri muhtemel kronik hastalıklara dikkat çekmektedir. Başvurucunun eleştirileri Ankara Büyükşehir Belediyesinin faaliyetlerine ve belediye başkanı olan davacının açıklamalarına yönelik olup belediye veya belediye başkanı kullandıkları kamu gücünden dolayı kendilerine yöneltilmiş en ağır eleştirileri bile hoşgörü ile karşılamak zorundadır. Sağlıklı bir demokrasi, kamu gücünü kullanan bir organın yalnızca yargı organları tarafından denetlenmesini değil, aynı zamanda sivil toplum örgütleri, medya ve basın veya siyasi partiler gibi siyasal alanda yer alan diğer aktörlerce de denetlenmesini gerektirir (bkz. *Castells/İspanya*, B. No: 11798/85, 23/4/1992, ř 46).

56. Aynı şekilde siyasetçilere yönelik eleştirilerin kabul edilebilir sınırları, diğer kişilere yönelik eleştiri sınırına göre daha geniştir. Bir siyasetçi diğer kişilerden farklı olarak her sözünü ve eylemini bilerek halkın ve aynı zamanda diğer siyasetçilerin denetimine açar,

bu nedenle de daha geniş hoşgörü göstermek zorundadır (bkz. *Lingens/Avusturya*, B. No: 9815/82, 8/7/1986, § 42).

57. Somut olayda, bir tıp doktoru olan başvuru yayımladığı basın açıklamasında Kızılırmak suyunun kalitesine ilişkin şüphelerini kamuoyu ile paylaşmıştır. Başvurucunun iddiaları bazı kuruluşların raporlarına dayanmakta, bu raporlara kıyasla çok düşük olan zararlı madde oranlarının nasıl düşürüldüğü sorgulanmaktadır. Davacının, başvuru raporlarının doğruluğuna ilişkin bir itirazı bulunmamaktadır. Başvurucunun dayandığı raporların ibrazı başvuru istenebileceği gibi bilirkişi raporu aldırılması yoluna da gidilmesi mümkündür.

58. Buna karşın ilk derece mahkemesinin kararının özü, başvuru iddialarının doğru olmadığı değil, yeterince kesin olmadığı varsayımına dayanmaktadır. Başka bir deyişle Mahkeme, bir bilim insanı olan başvuru kimi kuruluşlarca hazırlanan raporlara dayanarak belediyenin kamuoyuna açıkladığı su raporlarını sorgulayabilmesi için, kendisine göre, bilimsel kesinlik aramıştır.

59. Kamu yararını ilgilendiren bir mesele olduğunda kuşku bulunmayan bir kamusal tartışmaya katılmak için bilimsel kesinliğin bir ölçüt olarak aranması, başvuru kamusal tartışmaya katılabilmesini olanaksız kıldığı gibi açık bir toplumdaki söz etmeyi de imkânsızlaştırmaktadır. Kamusal meselelerin tartışılmasına bilimsel kesinlik bulunmadığı düşüncesiyle yapılan müdahalelerin gerekçesi, ilgili ve yeterli bir gerekçe olarak kabul edilemez.

60. Son olarak bu tür yaptırımların kamusal tartışmayı zorlaştırma ve bireyleri caydırma etkisi bulunduğu hatırlanmalıdır. Somut başvuruda, başvuru 750,00 TL tazminat ödemesine karar verilmiştir. Kamusal tartışmalara katılan bireylerin hafif bile olsa yaptırıma maruz kalma endişesi taşınmaları, bireylerin düşüncelerini açıkça ifade etmeleri üzerinde kesintiye uğraticı bir etki doğurur. Kişilerin böyle bir etki altında, ileride düşüncelerini açıklamaktan ve yaymaktan imtina etme riski bulunmaktadır.

61. Mevcut başvuruda olduğu gibi toplumu yakından ilgilendiren meselelere ilişkin bilgilerin kamuoyu ile paylaşılmasında kamu yararı olduğunda kuşku yoktur. Ayrıca kamu gücünü kullanan organlara ve siyasetçilere yöneltilen eleştirinin sınırı da özel kişilere göre daha fazladır. Bu sebeplerle başvuru ifade özgürlüğüne yapılan müdahalenin “başkalarının şöhret ve haklarının” korunması için demokratik bir toplumda gerekli bir müdahale olmadığı kanaatine varılmıştır.

62. Bu sebeplerle başvuru Anayasa’nın 26. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğünün ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

3. 6216 sayılı Kanun’un 50. Maddesinin Uygulanması

63. 6216 sayılı Kanun’un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrasında, esas inceleme sonunda ihlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedileceği belirtilmiş ancak yerindelik denetimi yapılamayacağı, idari eylem ve işlem niteliğinde karar verilemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

64. Kararın bir örneğinin 6216 sayılı Kanun’un 50. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkraları uyarınca, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için **YENİDEN YARGILAMA YAPMAK ÜZERE** Ankara 10. Sulh Hukuk Mahkemesine **GÖNDERİLMESİNE**,

65. Başvuru, vekâlet ücreti ve yargılama giderlerinin tahsilini talep ettiğinden başvuru tarafından ödenen ve dosyadaki belgeler uyarınca tespit edilen 198,35 başvuru

harcı ve 1.500,00 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 1.698,35 TL yargılama giderinin başvurucaya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Başvurucunun ifade özgürlüğünün ihlal edildiği yönündeki iddialarının KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğünün İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Kararın bir örneğinin 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkraları uyarınca, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için YENİDEN YARGILAMA YAPMAK ÜZERE Ankara 10. Sulh Hukuk Mahkemesine GÖNDERİLMESİNE,

D. Başvurucu tarafından ödenen 198,35 TL harç ve 1.500,00 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 1.698,35 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucaunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına; ödemede gecikme olması halinde, bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal faiz uygulanması.

2/7/2015 tarihinde **OY BİRLİĞİYLE** karar verildi.

Başkan
Zühtü ARSLAN

Başkanvekili
Alparslan ALTAN

Başkanvekili
Burhan ÜSTÜN

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Serruh KALELİ

Üye
Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Nuri NECİPOĞLU

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Erdal TERCAN

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Kadir ÖZKAYA

Üye
Rıdvan GÜLEÇ